

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.903.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20

Kakor gobe po dežju...

Tako vznikajo na površje načrti in predlogi za rešitev gospodarske in finančne krize v obče, našega kmetijstva pa posebej. Ako kdo težko oboli, pokličejo zdravnika. Če radi nevarnosti bolnikovega stanja ne zadostuje eden, se več zdravnikov zbere na posvet. V skupnem pretresu se opredeli pravilna razpoznavna ter se določi zdravilo in način zdravljenja.

Gospodarstveniki in izvedenci.

Bolnik, za katerega gre, je vse človeštvo, ki ga gospodarska kriza stiska k tlom ter ga tišči v prepad. Kako rešiti bolnika? Zbirali so se ter se zbirajo in se bodo zbirali poklicni zdravniki, to so gospodarstveniki iz raznih držav, na študijske sestanke in posvete in na razne konference, ki jim zastopstvo posameznih držav daje nekak urađen značaj. Bolezen so opredelili s strokovnjaško razpoznavo, kar ni baš posebno težko, saj čuti gospodarsko krizo na lastni koži tudi vsak nestrokovnjak. Glavno vprašanje pa, kako izlečiti nevarno gospodarsko bolezen, je doslej ostalo brez zadovoljivega odgovora. V tem se strokovnjaki, izvedenci in zastopniki držav niso zedinili. To, v čemer so se zedinili, je podobno zdravilom iz tiste vrste, kamor spadajo Marijaceljske kapljice.

Brezdenarno, računsko gospodarstvo.

Tem konferencam širokega obsega se pridružujejo posvetovanja pokrajinskega značaja in brezštevilni pretresi in načrti v strokovnih in političnih listih. Da omenimo vsaj enega, hočemo navesti načrt »računskega gospodarstva«, ki se zadnji čas že dejansko uveljavlja na Solnograškem. V prvi polovici meseca avgusta so se zbrali pincgavski župani v Zellu, da se porazgovorijo o tem načrtu. Na zborovanju se je ugotovilo, da je življenjskih potrebščin dovolj in v preobilju, da je tudi dovolj prilike in možnosti za delo ter bi se mogli zaposliti vsi brezposelni. Manjka pa posredovanja med delom in delavcem, med producentom in konsumentom, manjka izmenjave dobrin in storitev. Denarstvo ne more izvršiti te naloge ter se je izkazalo za nesposobno, ker ves donos gospodarstva teče potom obresti v roke visoke finance, kjer običi. Potrebno je torej »brezdenarno« gospodarstvo, ki omogočuje izmenjavo dobrin in storitev brez denarja potom obračuna. Zbere in strne se krog producentov in konsumentov, v

katerem se vrši izmenjava dobrin za storitve ali pa storitev za storitve, in sicer ne samo med dvema, marveč tudi v širjem krogu, kar se omogočuje z dobropisom vsakemu članu. Tako postane gospodarstvo neodvisno od denarja in obresti, ker je promet v računskem gospodarstvu brezdenarja in brez obresti. To je ob enem najuspešnejša borba zoper previsoke obresti, ki so eden glavnih vzrokov sedanje gospodarske krize. Na Solnograškem so že začeli, kakor rečeno, izvajati ta načrt, kajpada v ožjem krogu. Ali se bo dal izvršiti v širjem krogu, bo pokazala bodočnost.

Razdolžitev kmetov.

Kar se tiče Jugoslavije in posebej Slovenije, je na takozvanem kmečkem prazniku na Krškem polju neki govornik izjavil: »Če pogledamo po ostali Evropi in primerjamo to stanje s položajem pri nas, vidimo, da smo v Jugoslaviji navzlic vsem nevšečnim prilikam vendar še v nekakem zatišju da nam oni vihar, ki razsaja po vsem ostalem svetu, vendar še kolikor toliko prizanaša. Če je v nas kaj pameti, in če je v nas dovolj resne volje, potem bomo združeni te težkoče laže prema-

gali, kakor katerikoli narod v Evropi. Ta tolažba je zelo cenena in nič ne zaleže. Edino stvarno je, kako premagati težkoče, na katerih trpi ljudstvo, osebno kmetijsko ljudstvo. Od dneva do dneva postaja bolj pereče vprašanje kmetijskih dolgov. Izvršilni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani je o tem vprašanju razpravljal na seji 30. julija 1932 ter sklenil sklicati anketo gospodarstvenikov in še le potem na podlagi zbranih mnenj zavzeti svoje stališče. Ta anketa se je vršila v Ljubljani dne 19. avgusta. Gospodarstveniki in strokovnjaki so izrazili svoja mnenja. Do kakšnega soglasnega sklepa pa ni prišlo. Vprašanje kmetijskih dolgov je tesno spojeno z gospodarsko krizo ter je posledica te krize. Zato je treba to vprašanje gledati s širšega stališča. Pri njegovi rešitvi se morajo vpoštovati narodno-gospodarska načela, kojih preziranje se težko in bridko maščuje.

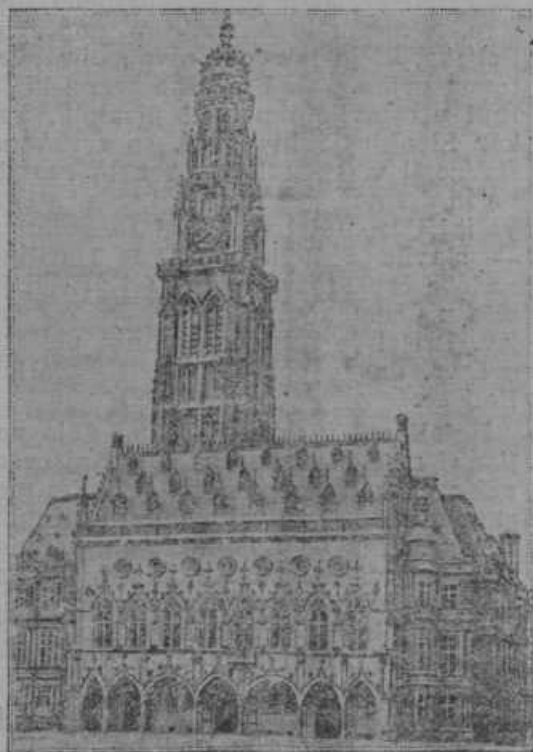

V DRUGIH DRŽAVAH.

Popolna negotovost v Nemčiji. Novo izvoljeni nemški državni zbor je sklican za 30. avgusta. Nihče ne zna, kako, kaj in s kako večino bi naj delal parlament. Radi popolne negotovosti je verjetno, da bo izposloval kancler von Papen od predsednika Hindenburga odlok za razpust ali zopetno odgoditev državnega zbora. Papenovo vlado skrbi preskrba brezposelnosti in radi tega bo predlagala Hindenburgu zasilno odredbo za zaposlitev brezposelnih. Za kritje tozadevnih izdatkov se naj uvede prisilno posojilo ali oddaja premoženja.

Nemška vlada v hudih škripcih. Izjemno sodišče v Beuthenu je izreklo 5 smrtnih razsodb v procesu, v katerem so bili obtoženi narodni socialisti, ker so ubili v mestu Potempa delavca Pietzucha. Smrtna obsodba je silno razburila vse hitlerjevce, ki grozijo z nasilnim obračunom, ako bo smrtna obsodba potrjena in izvršena. Von Papenova vlada je v hudih škripcih. Ako izrečene in naročene obsodbe ne potrdi, se osmeši, ako jo pa podpiše, obstoja resna nevarnost Hitlerjeve revolucije.

O pogodbi med Francijo in ruskimi sovjeti. Ko je prišlo do pogodbe o medsebojnem nenapadanju med Poljsko in Rusijo, so predlagali sovjeti enako po-

Svetovno znani rotovž v severnofrancoskem mestu Arras. Stavba je iz 15. stoletja, je med vojno bila porušena, a so jo zopet popravili in je bila zadnje dni slovesno blagoslovljena.